

Sygn. akt IX Pa 100/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Janina Kościelniak

Sędziowie: SSO Mariola Łącka

SSO Maria Konieczna /spr/

Protokolant: st. sekr. sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016r. w Rybniku

sprawy z powództwa **J. K. (K.)**

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o wynagrodzenie i ryczałt za nocleg w podróży służbowej

na skutek apelacji pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu -Zdroju Wydziału IV Pracy

z dnia 17 września 2015 r. sygn. akt IV P 1538/14

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 900,00 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Maria Konieczna SSO Janina Kościelniak SSO Mariola Łącka

Sygn. akt IX Pa 100/15

UZASADNIENIE

W pozwie przeciwko (...) Sp. z o.o. powód J. K. wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kwoty 45.000,00 z tytułu noclegów podczas odbywania podróży zagranicznych i kwoty 3.000 zł z tytułu diety uzupełniającej za delegacje zagraniczne, kwoty 1.900,00 zł , z tytułu należności za pracę w godzinach nadliczbowych , za okres od

5.08.2011r. do 04.01.2014r w każdym przypadku wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, iż był pracownikiem pozwanej w okresie od 23.05.2011r. do 04.01.2014r. na stanowisku kierowcy-mechanika z mocy dwóch umów o pracę na czas określony. Stosunek pracy ustał w dniu 4.01.2014r. wskutek wypowiedzenia umowy o pracę przez powoda. W trakcie świadczenia pracy powód nie otrzymywał żadnych kwot z tytułu ryczału za nocleg poza granicami kraju, a wszystkie noce spędzał w kabinie samochodu ciężarowego, otrzymywał wyłącznie dietę w wysokości 40 euro za dzień pobytu za granicą. Powód świadczył pracę w godzinach nadliczbowych, co również nie było uwzględniane przy miesięcznych rozliczeniach. Powód poinformował Okręgowy Inspektorat Pracy w K. o nieprawidłowościach w ewidencjonowaniu czasu pracy kierowców w pozwanej, wskutek czego wszczęto kontrolę i nakazano wypłacenie powodowi różnicy pomiędzy nieprawidłowo naliczonymi należnościami za nadgodziny.

Powód podniósł, iż podczas świadczenia pracy na trasach międzynarodowych, pozwana nie zapewniała mu odpowiedniego miejsca w hotelu ani nie wypłacała ryczału za brak takiego miejsca i stąd domaga się wypłaty zaległego ryczału za nocleg za granicą w wysokości 25% ryczału określonego w powołanych uregulowaniach prawnych. Pozwana nie wypłaciła powodowi również zaległych należności za przepracowane nadgodziny, pomimo nakazu jw.

Na dzień wnoszenia pozwu powód nie był w stanie szczegółowo określić wartości przedmiotu sporu z uwagi na brak dostępu do dokumentacji pracowniczej.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, iż zgodnie z art. 77.5 § 3 k.p. pracodawca nie będący państwową lub samorządową jednostką budżetową może we własnym zakresie uregulować warunki wypłacania należności służbowej w regulaminie wynagradzania. W odniesieniu do diety istotne jest wyłącznie to, aby dieta za dobę podróży służbowej poza granicami kraju nie była niższa niż dieta za dobę podróży służbowej na terenie. W regulaminie wynagradzania obowiązującym u pozwanej kwestia diet była uregulowana samodzielnie, ustalone kwoty nie były niższe niż diety krajowe, a więc roszczenie o wypłatę „diety uzupełniającej” nie znajduje podstaw faktycznych i prawnych.

Pozwana wskazała, iż regulamin pracy zgodnie z aneksem nr 4 z dnia 31.10.2008 r., wprowadził ryczałtowy sposób wynagradzania pracowników za pracę w godzinach nadliczbowych. Ryczałt ten został ustalony w wysokości 14% wynagrodzenia zasadniczego wynikającego z indywidualnej umowy o pracę. Istotą ryczału jest uproszczenie zasad rozliczania wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych należnego pracownikom i zwolnienie pracodawcy z obowiązku szczegółowego rozliczania tych należności. Reguła ta działa w obie strony - w miesiącach, w których pracownik otrzymanego wynagrodzenia ryczałtowego nie wypracował owej nadwyżki zwracać nie musi, ale nie ma też prawa żądać dopłaty w okresach, gdy należne mu wynagrodzenie winno być wyższe. Prawo jednostronnego żądania dopłaty poddawałoby w wątpliwość istotę ryczału, który ustawodawca wprowadził jako odstępstwo od ogólnej reguły określonej w art. 78 i następnym k.p. Pozwana zaprzeczyła aby Państwowa Inspekcja Pracy w tym zakresie wydała nakaz.

Żądanie ryczałtów za noclegi jest roszczeniem chybionym. Kierowcy w podróży służbowej, na mocy art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego. Przepis ten odsyła do przepisów k.p. odnoszących się do możliwości samodzielnego uregulowania zasad zwrotu kosztów przez pracodawcę (art.77.5 § 3-5 k.p.), a zatem w pierwszej kolejności analizie poddać należy obowiązujący u pozwanej regulamin wynagradzania. Z treści § 8 ust. 4 Załącznika nr 1 wynika, iż pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowcy nie przysługuje zwrot kosztów noclegu, jeżeli środek transportu wyposażony jest w miejsce do spania. Wszystkie pojazdy kierowane przez powoda takie wyposażenie posiadały, co nie jest sporne pomiędzy stronami, a powód z tego miejsca korzystał. Zapewnienie dostępu do węzła sanitarnego związane było wyłącznie z inicjatywą kierowcy, który każdorazowo samodzielnie wybierał miejsce postoju. W krajach zachodnich

spora część infrastruktury przy drogowej jest bezpłatna i stąd powód żadnych kosztów nie ponosił. Jeżeli zaś kierowca zmuszony jest do postoju w miejscu płatnym, wówczas środki te zwracane są mu przez pracodawcę.

Istnienie regulacji w takim kształcie wyłącza możliwość żądania wypłaty ryczałtów z uwagi na fakt, że jest elementem wiążącej strony treści umowy. Powód zawarł z pozwaną dwie kolejne umowy, a więc mając wolę kontynuacji stosunku pracy miał świadomość co do sposobu odbywania noclegu i niedogodności z tym związanych, akceptując je i przez prawie 3 lata nie zgłaszając z tego tytułu żadnych roszczeń.

Powyższy sposób zaspokajania potrzeb noclegowych powoda nie jest związany z zapewnieniem bezpłatnego noclegu przez pracodawcę, ale powinien być traktowany jako samodzielne uregulowanie zasad zwrotu kosztów, wypracowywane wspólnie przez obie strony. Jego ewentualna negacja na tle art. 9 i 18 k.p. musi być związana z wykazaniem przez powoda, że to rozwiązanie było mniej korzystne niż przewidują to przepisy prawa. Żądanie wypłaty ryczałtu jest w świetle powyższego sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i nie zasługuje na ochronę.

Zasadą jest zwrot kosztów noclegu na podstawie rachunku, a dopiero w przypadku gdy pracownik takiego dokumentu nie przedłoży, wypłacany jest mu ryczałt. Aby uzyskać zwrot kosztów pracownik musi je rozliczyć – stanowią o tym odpowiednio przepisy Rozporządzenia (aktualny § 5), które dają pracownikowi na to 14 dni. Jedynym z elementów rozliczenia jest też pisemne oświadczenie o okolicznościach mających wpływ na prawo do diet, ryczałtów, zwrot innych kosztów podróży lub ich wysokość, pod którym pojęciem należy rozumieć między innymi wskazanie ilości noclegów i miejsca ich odbycia. Zgodnie z praktyką przyjętą u pozwanej kierowcy po zakończeniu realizacji zadania przewozowego rozliczają się poprzez wypełnienie karty drogowej, która zawiera rubrykę przeznaczoną na informacje odnośnie poniesionych w trakcie podróży kosztów. Takie karty wypełniał też powód, nie wskazując nigdy na poniesienie kosztów związanych z noclegiem, tak w formie hotelowej jak i innej, co zdaniem pozwanej pozbawia go prawa do żądania ryczałtu.

Ostatecznie powód sprecyzował swoje roszczenie na rozprawie w dniu 9.07.2015r. ograniczając powództwo do kwoty 49.509,42 zł., w tym 44.000,00 zł tytułem ryczałtów za noclegi podczas podróży zagranicznych oraz 5.509,42 tytułem pracy w godzinach nadliczbowych.

Wyrokiem z dnia 17.09.2015r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju w pkt:

1. zasądził od pozwanej na rzecz powoda tytułem wynagrodzenia za nadgodziny kwotę 5.509,42 zł z ustawowymi odsetkami począwszy od 5.08.2014r. do dnia zapłaty,
2. zasądził od pozwanej na rzecz powoda tytułem ryczałtu za nocleg w podróży służbowej kwotę 44.000 zł z ustawowymi odsetkami począwszy od 5.08.2014r. do dnia zapłaty,
3. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
4. nakazał pozwanej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju kwoty 2.475 zł tytułem opłaty sądowej od zapłaty której powód był ustawowo zwolniony,
5. wyrokowi w pkt 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 1.680 złotych.

W uzasadnieniu wyroku Sąd podał, iż ustalił i zważył co następuje:

Bezsporne w sprawie pozostawały okoliczności dotyczące łączącego strony stosunku pracy. Powód był pracownikiem pozwanej w okresach od 23.05.2011r. do 21.12.2011r., od 1.01.2012r. do 4.01.2014r. Pracował na stanowisku kierowcy – mechanika na pełny etat. Umowa o pracę została rozwiązana za wypowiedzeniem przez powoda na mocy art. 30 par.1 pkt 2 k.p. W trakcie pracy w pozwanej powód wykonywał zadania służbowe poza siedzibą pozwanej, wykonując przewozy międzynarodowe do Niemiec, Holandii, Francji, Belgii, Włoch, Hiszpanii, Węgier, Słowacji, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Austrii czy Czech. W trakcie podróży służbowych, w okresie od 5.08.2011 r. do 4.01.2014 r. powód odbył łącznie 338 noclegów, w tym w: Niemczech 110 noclegów, Hiszpanii 66 noclegów, Francji 98 noclegów,

Węgrzech 4 noclegi, Włoszech 17 noclegów, Belgii 9 noclegów, Austrii 16 noclegów, Szwajcarii 2 noclegi, Holandii 4 noclegi, Słowacji 7 noclegów, Czechach 2 noclegi, Wielkiej Brytanii 3 noclegi.

Powód wszystkie noclegi za granicą odbywał w kabinie ciągnika siodłowego, nigdy nie nocował w innym miejscu. Powód nie zwracał się do pracodawcy o wynajęcie hotelu, gdyż w firmie nie było takiej praktyki.

Pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowcy w pozwanej zgodnie z regulaminem wynagradzania nie przysługiwał zwrot kosztów noclegu, jeżeli środek transportu wyposażony był w miejsce do spania.

Pozwana nie zapewniała powodowi ani odpowiedniego miejsca w hotelu, ani nie wypłacała ryczałtu z uwagi na brak takowego miejsca. Wszystkie pojazdy kierowane przez powoda wyposażone były w przystosowane do spania pomieszczenia, czego powód nie kwestionował w trakcie postępowania. Nie zawsze jednak warunki panujące w kabinie samochodu ciężarowego pozwalały na niezbędny odpoczynek.

Powód z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju otrzymywał jedynie dietę wypłacaną za każdą dobę podróży. Wysokość diety uzależniona była od kraju docelowego. Dokładny wykaz wysokości diet został przez pozwaną uwzględniony w aneksie nr (...) z dnia 16.06.2011r. do Regulaminu Wynagradzania z dnia 01.09. 2005r. oraz aneksie nr (...) z dnia 18.05.2012r. do Regulaminu Wynagradzania z dnia 01.09. 2005r. Dieta wypłacana powodowi obejmowała pokrycie kosztów żywienia oraz innych wydatków związanych między innymi z zaspokojeniem potrzeb higienicznych. Prócz diety kierowcom rozliczano ewentualne dodatkowo poniesione koszty związane z podróżą, mógł to być między innymi nadprogramowy płatny parking , na którym kierowca musiał się zatrzymać. Tego typu dodatkowe wydatki wypłacane były już po powrocie do kraju na podstawie przedstawionych przez kierowców rachunków.

W lipcu 2014r. pozwana wprowadziła nowe zasady wypłaty świadczeń z tytułu podróży służbowej, ich zakresem nie zostało jednak objęte roszczenie powoda. Aneksiem nr (...) z dnia 6 grudnia 2014 roku do Regulaminu Wynagradzania z dnia 3 lipca 2014 roku, pozwana działając na podstawie art. 77.5 § 3 i 4 k.p. ustaliła, iż z tytułu podróży poza granicami kraju, pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowca- mechanik, przysługuje zarówno dieta jak i ryczałt za nocleg w wysokościach zależnych od docelowych krajów. Kwoty te zostały szczegółowo określone załączonymi do aneksu tabelami .

Powód w trakcie pracy w pozwanej świadczył pracę w godzinach nadliczbowych, za które pozwana wypłacała mu ryczałt na podstawie ustawy z dnia 16.04.2004r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1155 ze zm.). Powód w okresach: od stycznia do marca 2012 r., od kwietnia do czerwca 2012r. od lipca do września 2012r., od października do grudnia 2012r., od stycznia do marca 2013r., od kwietnia do czerwca 2013r., od lipca do września 2013r. oraz od października do grudnia 2013r. - nie otrzymywał ryczałtu w kwotach wystarczających na zrekompensowanie faktycznie powstałych należności z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych. Powód poinformował Okręgowy Inspektorat Pracy w K. o nieprawidłowościach, na skutek czego wszczęto kontrolę u pozwanej. W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 23.06.2014r. wniesiono o naliczenie i wypłacenie powodowi różnicy pomiędzy wypłaconym ryczałtem za pracę w godzinach nadliczbowych a należnym wynagrodzeniem za godziny nadliczbowe, czego pozwana nie uczyniła. Ustalono, iż powód w 2012r. otrzymał wynagrodzenie za przepracowane godziny nadliczbowe w kwocie 1795 ,00 zł netto mniejszej niż należne, natomiast w 2013 r. wynagrodzenie z tego tytułu było mniejsze o 3714,42 zł, co daje łącznie kwotę w wysokości 5.509,42 zł.

Pozwana w trakcie postępowania nie kwestionowała w żaden sposób okoliczności związanych z zaległym wynagrodzeniem z tytułu wypłacania godzin nadliczbowych takich jak czas pracy powoda, czy też wysokość wynagrodzenia z tytułu rzeczywiście przepracowanych nadgodzin.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przywołanych dowodów. Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach osobowych powoda, dokumentach w postaci ewidencji czasu pracy i kartach drogowych. Z ewidencji czasu pracy i kart drogowych nie wynikało szczegółowo kiedy powód faktycznie odbywał noclegi, a jedynie że powód był w tych dniach w podróży. Sąd w tej kwestii dał wiarę przedłożonemu i opracowanemu w sposób

wyczerpujący przez powoda wykazowi przerw w trakcie podróży zagranicznych. Wykaz ten, co do zasady potwierdza dokładna analiza dowodów zebranych w sprawie, a to : ewidencja czasu pracy , karty drogowe, zapisy z karty kierowcy.

Rzeczą oczywistą jest, iż powód w czasie pobytu w podróży służbowej musiał gdzieś faktycznie odebrać nocleg. Liczba noclegów zaś w sposób logiczny wynika z dokumentacji czasu pracy powoda. Analizując w świetle zgromadzonego materiału dowodowego wskazaną przez powoda ilość noclegów, sąd dał wiarę powodowi jedynie w części co do tego, iż w okresie pomiędzy 31.08.2012r. a 03.09.2012r. odebrał 3, nie zaś 4 noclegi, w okresie od 09.08.2013 r. do 10.08.2012 r. odebrał tylko 1 nocleg, w okresie 23.08.2013 r. do 26.08.2013 r. odebrał 2 noclegi nie zaś 3 (jak wskazywał powód po cofnięciu części pozwu), albowiem tylko taka liczba noclegów wynika w sposób niezbity z kart drogowych i ewidencji czasu pracy.

Dowody z dokumentów, jaki i z kopii dokumentów, Sąd uznał za w pełni wiarygodne, bo nie były kwestionowane przez strony postępowania, a ich prawdziwość nie budziła wątpliwości. Sąd oparł się na zeznaniach świadków: S. M., K. C., B. F. i A. G. , bo ich zeznania były jasne, spójne, korelowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Sąd oparł się również na dowodzie z przesłuchania powoda bo jego zeznania były precyzyjne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym, któremu Sąd dał wiarę.

Roszczenie powoda okazało się być roszczeniem zasadnym.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy powodowi należały się ryczałty za noclegi w trakcie podróży zagranicznych, w sytuacji kiedy w Regulaminie Wynagradzania obowiązującym w pozwanej w spornym okresie, z którym powód był zaznajomiony, wyłączono takie prawo, w sytuacji kiedy powód miał zapewniony bezpłatny nocleg w kabinie pojazdu i faktycznie ten nocleg tam odbywał, nie ponosząc z tego tytułu żadnych dodatkowych kosztów.

Wszystkie objęte okresem spornym podróże powoda, miały charakter podróży służbowych.

Powód nie otrzymywał ryczałtu za noclegi.

Zgodnie z Regulaminem Wynagradzania pozwanej, pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowcy nie przysługiwał zwrot kosztów noclegu, jeżeli środek transportu wyposażony był w miejsce do spania tak jak to miało miejsce w przypadkach pojazdów, którymi podróżował powód.

Niezależnie od warunków jakie panowały w kabinach w jakich sypiał powód, Sąd doszedł do przekonania, że taka forma zapewnienia noclegu nie jest wystarczająca dla pozbawienia powoda prawa do ryczałtu za nocleg, nawet przy uwzględnieniu treści Regulaminu Wynagradzania obowiązującego u pozwanej.

Na potwierdzenie powyższego należy odnieść się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4.09.2014r. I PK 7/14 , z którego jasno wynika, iż obowiązkiem pracodawców zatrudniających kierowców w transporcie międzynarodowym jest zapewnienie pracownikowi bezpłatnego noclegu umożliwiającego odpowiednią regenerację sił, przy czym warunku tego nie spełnia miejsce do spania w kabinie pojazdu (nawet, gdy ma ono wysoki standard). Sąd ten odniósł się w orzeczeniu do samego pojęcia „ noclegu”, wskazując, iż w przypadku kierowcy znajdującego się w permanentnej podróży, rozumiałe staje się, że pojęcia tego nie wypełnia tylko aspekt związany z zapewnieniem miejsca spania. Nocleg w tym przypadku konweniuje z pełnym zestawem urządzeń i warunków zapewniających normalne funkcjonowanie organizmu ludzkiego. Nie chodzi tylko o spanie, ale o takie warunki adaptacyjne, które zbliżone są do domowych, tak aby choć w części doszło do oddzielenia sfery zawodowej i prywatnej, funkcji tej nie spełnia nocowanie w kabinie samochodu.

W trakcie postępowania dowodowego wykazano, iż powód nie upominał się o ryczałt w czasie zatrudnienia u pozwanej ani o zapewnienie innej formy noclegu , jednak nie można przyjąć zgodnej woli stron co do rezygnacji powoda ze świadczeń należnych mu na podstawie norm powszechnie obowiązujących.

Powód znał zasady funkcjonujące w pozwanej spółce, wiedział on, że nie istnieje praktyka wypłacania ryczałtów czy korzystania przez kierowców z hoteli. Powód miał problemy ze zwrotem pieniędzy z tytułu parkowania na płatnych parkingach, nie mówiąc już o dopominaniu się o dodatkowo płatny nocleg.

Postanowienia regulaminu – nie będąc indywidualnie uzgodnionymi, ale jedynie podanymi powodowi do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty – nie mogą być mniej korzystne dla pracownika od norm powszechnie obowiązujących, w przeciwnym razie są z mocy prawa zastępowane treścią norm powszechnie obowiązujących(art. 9 ust. 2 k.p.).

Niezajomość przez powoda swoich praw, ani treść źródeł prawa pracy nie pozbawia powoda roszczeń, w zakresie rozpoznawanym w niniejszej sprawie, bo w treści umowy o pracę strony nie wyłączały prawa powoda do jakichkolwiek składników wynagrodzenia, a zrzeczenie się tego prawa nie mogłoby odnieść skutku wobec treści art. 84 k.p. Ewentualne uzgodnienie między stronami, że powód będzie odbywał noclegi w kabinie pojazdu ze skutkiem zgody na brak prawa do ryczałtu za nocleg, nie może odnieść skutku jako naruszające uprawnienia powoda, wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących i zapewniających minimum ochrony praw pracowniczych.

Powodowi zatrudnionemu w transporcie międzynarodowym z tytułu podróży służbowych przysługiwały należności co najmniej z art. 77. 5 § 2 k.p., co wynika z treści uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12.06.2014r. II PZP 1/14. Zgodnie z ww. uchwałą zapewnienie pracownikowi – kierowcy samochodu ciężarowego odpowiedniego miejsca do spania w kabinie pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi ... z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, co powoduje, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu w wysokości określonej w § 9 ust. 1-3 tego Rozporządzenia albo na korzystniejszych warunkach i wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym lub innych przepisach prawa pracy.

Przepisy wykonawcze : Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002r. i z 29.01.2013r. ustalają minimalny standard świadczeń z tytułu podróży służbowych, które jednak w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę mogą być uregulowane korzystniej dla pracownika (art. 9 § 2 i art. 18 § 2 k.p.). W razie braku takich regulacji lub uregulowania mniej korzystnego dla pracownika zastosowanie będą miały przepisy wykonawcze.

Zgodnie z § 9 ust. 1 1) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002r. oraz odpowiednio § 16 2) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.01.2013r., za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem hotelowym, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do Rozporządzenia. W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Przepisów tych nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewnia pracownikowi bezpłatny nocleg.

W sprawie z uwagi na okres sporny zastosowanie będą miały oba ww. Rozporządzenia , gdy powód pracę związaną z wyjazdami zagranicznymi rozpoczął w 2011r. kiedy to jeszcze obowiązywały zasady wynikające z Rozporządzenia z dnia 19.12.2002r., a zakończył w 2014r., czyli po wejściu w życie Rozporządzenia z dnia 29.01.2013r.

W niniejszej sprawie Sąd na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego dokonał ustalenia liczby noclegów spędzonych przez powoda poza granicami kraju oraz ustalił w sposób bezsporny, nie kwestionowany przez strony postępowania, iż powód noclegi te odbywał w kabinie pojazdu. Jak już wykazano wyżej w ocenie Sądu będącej zgodną z cytowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego w sprawie II PZP 1/14, zapewnienie noclegu w kabinie pojazdu nie stanowi bezpłatnego noclegu wyłączającego prawo do ryczałtu za nocleg. Jak wskazano powyżej, powód nie mógł zrzec się tego prawa, którego dotąd od pozwanej nie otrzymywał, nadto nawet treść Regulaminu Wynagradzania nie mogła tego prawa skutecznie wyłączyć. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że roszczenie powoda co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

Należy jeszcze wskazać, dzielając w tym zakresie rozważania Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. IIPZP 1/14, że „ryczałtowy charakter świadczenia polega na tym, że świadczenie wypłacane w takiej formie z założenia jest oderwane od rzeczywistego poniesienia kosztów i nie pokrywa w całości wszystkich wydatków z określonego tytułu (bo nie są one udokumentowane); w zależności od okoliczności konkretnego przypadku kwota ryczałtu - która jako uśredniona i ujednolicona ustalona jest przez prawodawcę - pokryje więc pracownikowi koszty noclegowe w wymiarze mniejszym albo większym niż faktycznie przez niego poniesione (por. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998 r., I PKN 392/98, OSNAPiUS 1999 Nr 23, poz. 745)”. Tym samym, niezasadne okazały się zarzuty pozwanej wywodzone z niespornego między stronami faktu, że - poza kosztami wjazdu na parking, sanitariatów, itp. - powód nie ponosił dodatkowych kosztów z tytułu samego noclegu za granicą.

Reasumując rozważania w kwestii zasadności wypłacania przez pozwaną ryczałtu należy wskazać po raz kolejny na uchwałę Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. II PZP 1/14 z której wynika, że „zapewnienie przez pracodawcę pracownikowi (kierowcy wykonującemu przewozy w międzynarodowym transporcie drogowym) odpowiedniego miejsca do spania w kabinie samochodu ciężarowego, czyli wyposażenie samochodu w odpowiednie urządzenia (leżankę, klimatyzację, ogrzewanie itp.) pozwala na wykorzystanie przez kierowcę w samochodzie dobowego (dziennego) odpoczynku, przy spełnieniu warunków określonych w art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/06; natomiast nie oznacza zapewnienia mu przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z 2002 r. Taki stan rzeczy uprawnia pracownika do otrzymania od pracodawcy zwrotu kosztów noclegu, co najmniej na warunkach i w wysokości określonych w § 9 ust. 1 lub 2 tego rozporządzenia” – aktualnie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku.

Na podstawie ewidencji czasu pracy, kart drogowych, Sąd ustalał ilość noclegów w czasie każdej z poszczególnych podróży służbowych, co w zdecydowanej części pokryło się z twierdzeniami przedstawionymi ostatecznie przez powoda, co do czasu i miejsca odbywanych przez niego noclegów za które żąda wypłaty ryczałtu. Wprawdzie w toku postępowania nie przeprowadzono dowodu wskazującego bezpośrednio na fakt, że powód w danym miejscu, w danym dniu odbierał nocleg, jednakże wyżej wskazane dowody oceniane w świetle logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego jasno wskazują, iż powód noclegi w tym czasie tak jak twierdzi, odbyć musiał. Co więcej Sąd bazując na zgromadzonym materiale dowodowym dokonując ostatecznych wyliczeń doliczył się kwot wyższych, niż żądane przez powoda jednak zgodnie z art. 321 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzić ponad żądanie.

Sąd dokonując ostatecznych obliczeń w pierwszej kolejności odniósł się do § 20 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku. Wynika z niego, iż pracownik otrzymuje zaliczkę w walucie obcej na niezbędne koszty podróży zagranicznej, w wysokości wynikającej z wstępnej kalkulacji tych kosztów. Za zgodą pracownika zaliczka może być wypłacona w walucie polskiej, w wysokości stanowiącej równowartość przysługującej pracownikowi zaliczki w walucie obcej, według średniego kursu złotego w stosunku do walut obcych określonego przez Narodowy Bank Polski z dnia wypłaty zaliczki. Rozliczenie kosztów podróży zagranicznej jest dokonywane w walucie otrzymanej zaliczki, w walucie wymiennej albo w walucie polskiej, według średniego kursu z dnia jej wypłacenia. Wcześniejsze rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 roku dodatkowo wskazywało, iż rozliczenie kosztów ma nastąpić w terminie 14 dni od dnia zakończenia podróży. Jednak należy podkreślić, że uchybienie przez pracownika obowiązkowi rozliczenia nie może pozbawić do niego prawa. Ze źródła prawa jakim jest rozporządzenie nie może bowiem wynikać utrata prawa do roszczenia przez powoda.

Zatem z wyżej wskazanych przepisów Rozporządzeń wynika, że rozliczenie kosztów podróży zagranicznej może zostać wypłacone w walucie polskiej, według średniego kursu z dnia jej wypłacenia. W przedmiotowej sprawie powód jednak nie był rozliczany na bieżąco w związku z czym Sąd odniósł się przez analogię do art. 85 § 2. k.p. zgodnie z którym wynagrodzenie za pracę płatne raz w miesiącu wypłaca się z dołu, niezwłocznie po ustaleniu jego pełnej wysokości, nie później jednak niż w ciągu pierwszych 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego. Sąd ustalając termin wypłaty należności odniósł się do artykułu 85 § 2 k.p. uznając go za odpowiedni w przypadku braku innego uregulowania tej kwestii. Artykuł ten bowiem znajduje się w rozdziale II kodeksu pracy, dotyczącym ochrony wynagrodzenia za pracę

a rozdział II stanowi część działu III, odnoszącego się do wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń. Sąd przyjął, iż wypłatę ryczałtu z tytułu podróży służbowej należy potraktować w kategorii innego świadczenia. Średni kurs walut został ustalony według danych Narodowego Banku Polskiego. Obliczenia polegały na sumowaniu ilości noclegów odbytych w danym kraju przez kwoty limitu wyznaczone na nocleg w hotelu danego kraju, wynikające z załączników do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku oraz z dnia 29 stycznia 2013 roku. Następnie kwoty te ustalone w walucie obcej Sąd przeliczył na złotówki na podstawie średniego kursu walut Narodowego Banku Polskiego, z dnia w którym najpóźniej winna nastąpić wypłata świadczenia, a zatem z 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który powinna zostać rozliczona dana podróż służbowa, uwzględniając, iż powodowi przysługuje ryczałt w wysokości 25 % limitu. Konkludując powyższe, Sąd uznał, że powód wykazał prawo do żądanej kwoty 44.000,00 zł tytułem ryczałtów za noclegi w podróżach służbowych, a tym samym jego roszczenie nie okazało się być bezzasadnym.

W kwestii niewypłaconych przez pozwaną powodowi kwot z tytułu nadgodzin, Sąd przyjął, iż pozwana w trakcie postępowania nie kwestionowała stanowiska powoda ani co do ilości przepracowanych nadgodzin, ani co do wysokości kwoty wynagrodzenia za przepracowane nadgodziny - 5.509,42 zł. Pozwana jedynie podnosiła, że istotą ryczałtu jest uproszczenie zasad rozliczania wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych należnego pracownikom i zwolnienie pracodawcy z obowiązku szczegółowego rozliczania tych należności. Reguła ta działa w obie strony - w miesiącach, w których pracownik otrzymanego wynagrodzenia ryczałtowego nie wypracował owej nadwyżki zwracać nie musi, ale nie ma też prawa żądać dopłaty w okresach, gdy należne mu wynagrodzenie winno być wyższe. Prawo jednostronnego żądania dopłaty poddawałoby w wątpliwość istotę ryczałtu, który ustawodawca wprowadził jako odstępstwo od ogólnej reguły zakreślonej w art. 78 i następnym k.p.

Z powyższym rozumowaniem nie sposób się zgodzić. W przypadku bowiem wystąpienia rozbieżności między faktycznym wymiarem pracy ponadwymiarowej a ryczałtem, pracownik ma prawo żądać wypłacenia dodatku za godziny ponadwymiarowe nieobjęte ryczałtem (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.05. 1998 r. I PKN 143/98, OSNAPIUS). Ryczałtowy sposób uregulowania wynagrodzenia za nadgodziny nie może bowiem prowadzić do pokrzywdzenia pracownika poprzez nie płacenie mu wynagrodzenia za prace w określonych nadgodzinach, do czego w istocie prowadzi sytuacja, w której ryczałt jest ustalony dla czasu pracy w nadgodzinach znacznie poniżej rzeczywistego czasu pracy. Ryczałt z tytułu pracy w nadgodzinach tylko wówczas może spełniać swą funkcję, gdy jest ustalony w sposób zgodny z rzeczywistym stanem rzeczy tj. odpowiada ilości rzeczywiście przepracowanych godzin, lub jest od nich tylko nieznacznie mniejszy lub większy. W przeciwnym przypadku pracodawca obowiązany jest do wypłacenia dodatku za godziny ponadwymiarowe nieobjęte ryczałtem.

Kierując się powyżej przedstawioną argumentacją i powołanymi przepisami Sąd orzekł jak w sentencji.

Sąd w pkt. 3 wyroku orzekł o kosztach na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądając od pozwanej jako strony przegrywającej proces na rzecz powoda kwotę 1.817,00 zł tytułem wynagrodzenia jego pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym ustaloną na podstawie § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ...

W pkt. 4 wyroku w oparciu o treść art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. 2014, nr 1025) Sąd nakazał pozwanej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju kwoty 2.475,00 zł tytułem opłaty sądowej, od zapłaty której powód był zwolniony na mocy art. 96 ust. 1 pkt 4 wskazanej ustawy.

W apelacji od wyroku pozwana zaskarżając go w całości zarzuciła naruszenie przepisów prawa:

- art.77.5 par.3 k.p. w zw. z par.8 ust.4 Załącznika nr 1 do RW poprzez jego nie zastosowanie w sprawie polegające na wyłączeniu go ze stosowania i pominięciu w całości,

- art.9 par.2 kp w zw. z art.21 a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z par.8 ust.3 a i 4 Załącznika nr 1 do RW poprzez błędną wykładnię pojęcia „mniej korzystny” i przyjęcie, że zasady i wysokość otrzymywanych należności na pokrycie kosztów wynikające z RW są mniej korzystne dla powoda niż te wynikające z k.p.,

- naruszenie par.9 ust.1 i 2 Rozporządzenia MPi PS z dnia 19.12.2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, par.16 ust.1 i 2 Rozporządzenia MPiPS z dnia 29.01.2013r w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poprzez ich zastosowanie w sprawie pomimo braku podstaw,

- art.6 kc poprzez uznanie, że powód wykazał, że w okresie podróży służbowych odbył noclegi, a ponadto, że trwały one min. 6 godzin pomiędzy 21 a 7,

- art.233 par.1 kpc poprzez dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału w sposób niekompletny oraz oparty na błędnym rozumieniu pojęć,

- art.8 kp poprzez uznanie, że żądanie powoda nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego,

- art.207 par. 6 kpc poprzez dopuszczenie dowodów spóźnionych, w stosunku do których powód nie wykazał przesłanek pozwalających na ich późniejsze przyjęcie.

Wskazując na powyższe pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powoda kosztami procesu w obu instancjach.

W uzasadnieniu apelacji pozwana podniosła, iż :

- bezspornym było w sprawie obowiązywanie u pozwanej Regulaminu Wynagradzania, Załącznika nr 1 regulującego zasady zwrotu kosztów podróży służbowych kierowców, Sąd przywołał w uzasadnieniu par.8 ust.4, a powołując się na art.9 par.2 kp wyłączył jego stosowanie w całości,

- jeżeli Sąd miał podstawy do uznania, że przepisy powszechnie obowiązujące są bardziej korzystne, to wyłączenie stosowania par.8 ust.4 Załącznika nr 1 do RW winno odnosić się wyłącznie do pierwszego zdania tej normy (mówiącego o braku prawa do zwrotu kosztów noclegu), a nie do jego pozostałej części, bo kolejne zdania regulują kwestię zasady zwrotu kosztów, gdy bezpłatnego noclegu nie zapewniono,

- całość regulacji kończy się modyfikacją przepisów Rozporządzeń MPiPS, zgodnie z którą każdy nocleg – aby był podstawą do zwrotu kosztów- musi liczyć 6 godzin i odbywać się pomiędzy godzinami 21 i 7 a modyfikacja wynika z treści art.77.5 par. 3 kp, który zezwala na samodzielne określenie warunków wypłaty świadczeń,

- powód nie udowodnił (art. 6 kc), że odbywał noclegi w podanym zakresie, nie wykazał, że zapis ten jest mniej korzystny niż przepisy powszechnie obowiązujące (art.9 par.2 kp) – jego obowiązywanie i stosowanie było więc niesporne,

- powołując się na art.9 par.2 kp Sąd uznał zasady zwrotu należności na pokrycie kosztów podróży służbowej wynikające z RW za mniej korzystne niż wynikające z k.p. i aktów wykonawczych. Wniosek ten wywiódł wyłącznie z brzmienia par.8 ust.4 Załącznika nr 1 do RW. Tak dokonana ich ocena ma charakter wybiórczy i prowadzący do błędnych wniosków,

- pojęcie „korzystności” użyte jest przez ustawodawcę w przepisach art.9 i 18 k.p., jak każda klauzula generalna nie posiada swojej definicji i musi być rozpatrywane w określonej sytuacji, z uwzględnieniem wszystkich towarzyszących mu okoliczności, co wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, badaniu sądu powinno zatem podlegać nie tylko brzmienie par.8 ust.4 RW, ale też zasady i wysokość wypłaty diet (par. 8 ust. 3a RW), co ma związek z ustaloną

przez Sąd rolę diety, która odnosiła się nie tylko do pokrycia kosztów wyżywienia, ale też pokrycia kosztów socjalnych wyjazdu (stanowiących co do zasady składnik ryczałtu),

- pozbawienie prawa do zwrotu kosztów noclegu tylko pozornie pogarszało prawa powoda do należności na pokrycie kosztów podróży służbowej, gdyż ustalona dieta i zasady jej wypłacania z nawiązką rekompensowały kwotę, którą powodowi zapewniały w tym okresie powszechnie obowiązujące przepisy prawa,

- składnik nazwany dietą (obejmujący też świadczenia socjalne) wynosił 40 Euro , z nawiązką rekompensował to, co powód otrzymałby na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów w chwili nawiązania stosunku pracy a dieta wypłacana była zawsze w oparciu o kraj docelowy (i to bez względu czy powód nocleg faktycznie odbył), więc przy nocowaniu w krajach o mniejszej stawce ryczałtu korzyść po stronie powoda była jeszcze większa. Nie zakłóca tego sporadyczne nocowanie w Wielkiej Brytanii czy Belgii,

- w konsekwencji prawidłowej wykładni pojęcia „korzystności” w rozumieniu art.9 par.2 kp Sąd winien był powództwo oddalić, gdyż łączna rekompensata otrzymana przez powoda była dla niego dużo korzystniejsza niż gwarantowana przez przepisy prawa, pomimo, że pozornie prawa do ryczałtu był pozbawiony,

- argument ten uzyskuje istotne wzmocnienie w świetle poczynionego przez Sąd ustalenia, że w okresie od 3 lipca 2014r dokonano zmiany RW, wyodrębniając dietę i ryczałt. Sąd pominął jednak jedno istotne stwierdzenie – że wydzielenia tych składników dokonano bez zmiany globalnej wysokości świadczenia, a sytuacja faktyczna kierowców po tej modyfikacji nie uległa zmianie,

- w tym kontekście wino być też odczytywane zachowanie powoda, który „ nie upominał się o ryczałt w trakcie zatrudnienia”, gdyż wiedział , że wypłacana mu kwota ma charakter rozliczenia kompleksowego (art.233 par.1 kpc),

- Sąd ustalił, że „ powód wszystkie noclegi za granicą odbywał w kabinie ciągnika siodłowego, nigdy nie nocował w innym miejscu”, co przesądza o braku podstawy prawnej do dochodzenia roszczenia w postaci ryczałtu,

- Sąd błędnie użył pojęcia „noclegu”, utożsamiając go raczej ze stanem biologicznym niż pojęciem wynikającym z Rozporządzeń MP i PS, gdy w uchwale z dnia 12.06.2014r. (sygn. akt II PZP 1/15) Sąd Najwyższy to pojęcie zdefiniował jako usługę hotelową/motelową), wyłączając możliwość uznania miejsca w pojeździe za równoważne „noclegowi”,

- ważnym dla sprawy pojęciem jest „ odpoczynek”, który został zdefiniowany w Rozporządzeniu WE nr 561/2006 i oznacza odpoczynek dobowy/tygodniowy, a więc czas w którym kierowca nie pozostaje do dyspozycji pracodawcy i który może spędzać w przystosowanym do tego pojeździe,

- istotna jest relacja tych 2 przepisów, gdyż możliwa jest sytuacja, że w ramach „odpoczynku” kierowca odbiera lub też nie „nocleg”. Nie ma to nic wspólnego z kwestią regeneracji sił (poprzez sen), co jest celem „ odpoczynku” akcentowanym przez ustawodawcę europejskiego,

- pojęcie „noclegu” nie może być utożsamiane z kwestią ponoszenia kosztów z tym związanych. Kierowca zapewniając sobie „nocleg” może bowiem jego koszty ponosić (np. przez wynajem pokoju hotelowego), a może ich nie ponieść (np. przez nocowanie u znajomych), jeżeli noclegu sobie nie zapewni, to nie będzie możliwe rozpatrywane na tym tle kosztów (co najwyżej mówić można o koszcie zapewnienia sobie „ odpoczynku”),

- na gruncie rozporządzenia MP i PS możliwe są więc 4 konfiguracje stosunków pomiędzy pracodawcą ,a pracownikiem odnoszące się do zapewnienia „ noclegu” i sposobu rozliczenia, które przedstawione zostały w tabeli, w sprawie mamy do czynienia z sytuacją, gdy pracownik pozostający w kabinie pojazdu noclegu sobie nie zapewnił, nie znajdzie więc zastosowania przywołany powyżej przepis rozporządzenia MPiPS (zwrot kosztów przysługuje za „ nocleg”, ryczałt jest konsekwencją braku rachunku, a nie braku „ noclegu” w ogóle),

- skoro powód regenerował swoje siły w kabinie pojazdu (a takie stwierdzenia wynikają wprost z pozwu – okoliczność przyznana przez powoda), to nie można mówić o tym, iż odbył „nocleg” w rozumieniu przepisów Rozporządzeń. Konsekwencją tego jest brak możliwości żądania zwrotu kosztów „noclegu”, bo kierowca noclegu nie odebrał,

- powód nie wykazał, aby odbierał nocleg poza kabiną pojazdu, a co za tym idzie nie wykazał istotnej podstawy faktycznej swojego roszczenia, powód korzystał z udostępnionego mu miejsca w kabinie, co wyłącza jego uprawnienie do żądania wypłaty należności z tego tytułu (tak w formie rachunku hotelowego jak i ryczałtu),

- kierowca jak każdy pracownik poprzez spanie w kabinie pozbawia się prawa do ryczałtu, ale nie pozbawia się prawa do ubiegania się o zwrot kosztów noclegu w ogóle. Kierowca – podróżując pojazdem wyposażonym w miejsce do spania – zyskuje dodatkowo możliwość odbycia odpoczynku (której zwykły pracownik co do zasady nie ma). Nadal jednak może iść do hotelu czy odbyć nocleg w jakimkolwiek innym miejscu poza pojazdem,

- wadliwe zamienne używanie pojęć (noclegu i odpoczynku) doprowadziło sąd do istotnego błędu w ocenie zebranego w sprawie materiału,

- Sąd pominął, że powód jak każdy pracownik miał obowiązek rozliczania się z podróży służbowych poprzez podawanie wszelkich informacji mogących być podstawą wypłaty świadczeń – powód nie informował pozwanego o prawie do noclegów przez cały okres zatrudnienia,

- Sąd nie nadaje też znaczenia sytuacji, w której powód w okresie zatrudnienia- pomimo rzekomego pozbawienia go prawa i odmowy wypłaty takich świadczeń – dwukrotnie nawiązuje stosunek pracy (trwający łącznie ponad 3 lata), a o roszczenia występuje dopiero po ustaniu stosunku pracy, co oznacza, że powód „zrzekł się” (zrzeczenie pozorne, w świetle art.84 kp) prawa do składnika w postaci ryczałtu, ale nie zrzekł się w ogóle prawa otrzymania rekompensaty za podróż służbową poprzez wyższe niż minimalne diety (obejmujące de facto elementy ryczałtu), powód miał pełną świadomość swojej sytuacji, a akceptacja tego stanu rzeczy powinna być traktowana jako samodzielna podstawa do oddalenia powództwa (art. 8 kp),

- w zakresie żądania wypłaty wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych nastąpiło naruszenie art.207 par.6 kpc poprzez dopuszczenie dowodów z dokumentacji kontroli udostępnionej przez PIP, bo powód zgłosił ten wniosek dopiero w toku procesu, chociaż nic nie stało na przeszkodzie, aby uczynić to już w pozwie , a zgłaszając ten wniosek, powód nie odniósł się do przesłanek późniejszego dopuszczenia dowodu w przepisie tym określonych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji powód wskazał, iż wnosi o oddalenie apelacji jako zupełnie bezzasadnej, bo Sąd I instancji dobrze ustalił stan faktyczny, rozpoznał sprawę wszechstronnie, zinterpretował i zastosował właściwe przepisy prawa, a wyrok będący skutkiem działania Sądu nie posiada żadnych wad.

Powód wskazał, że pozwany w obszernej apelacji wykazuje niezgodność wyroku z prawem, wskazując w głównej mierze na różnice leksykalne, semantyczne i aksjologiczne pojęć i definicji, które zdaniem powoda zostały dostatecznie wyjaśnione i prawidłowo zinterpretował przez Sąd I instancji, gdy Sąd ten przeprowadził postępowanie bez jakichkolwiek uchybień procesowych , a wydany wyrok jest zgodny z linią orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacji pozwanej brak jest uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych.

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie wyczerpujące postępowanie dowodowe dla wyjaśnienia istoty sporu.

Sąd ten dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o zebrany materiał dowodowy, którego ocenę przeprowadził bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów zakreślonych przepisem art.233 par 1 kpc , dokonał prawidłowej kwalifikacji prawnej ustalonego stanu faktycznego.

W konsekwencji Sąd ten słusznie orzekł jak w wyroku oraz zasadniczo prawidłowo i wyczerpująco uzasadnił wyrok.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił ustalenia i argumentację Sądu I instancji i przyjął za własne , dodatkowo w sytuacji , gdy kwestionowane były przez pozwaną w apelacji przyjęte zasady odpowiedzialności pozwanej i ustalenia dla celów matematycznych wyliczeń należności dochodzonych przez powoda, bez wskazania jakie powinny być przyjęte i na jakiej podstawie (ile noclegów, ile godzin pracy w godzinach nadliczbowych) , gdy nie były kwestionowane ostatecznie same wyliczenia matematyczne dla celów wyroku , a Sąd nie dopatrył się błędu w tym zakresie.

W takiej sytuacji nie zachodzi potrzeba powtarzania tych ustaleń i argumentacji, co wynika z ukształtowanego już w tym przedmiocie orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Podkreślenia wymaga, iż przy dokonanych ustaleniach wyrok odpowiada obowiązującemu prawu.

W zakresie dotyczącym ryczałtu za nocleg wyrok odpowiada aktualnemu rozumieniu tego prawa w orzecznictwie Sądu Najwyższego - powołanej w uzasadnieniu wyroku uchwale z dnia 12.06.2014r II PZP 1/14 i kolejnej, zapadłej już po wydaniu zaskarżonego wyroku z dnia 07.10.2014r. I PZP 3/14, gdy uchwały te rozstrzygają wątpliwości w przedmiocie pojęcia bezpłatnego noclegu dla kierowcy samochodu ciężarowego podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym, gdy uchwały te i dodatkowo wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.07.2015r I PK 95/15 wskazują też na pojęcie ryczałtu jako świadczenia kompensacyjnego, z założenia oderwanego od rzeczywistego poniesienia kosztów i nie pokrywającego w całości wszystkich wydatków z określonego tytułu.

Zdaniem Sądu Okręgowego ryczałt za noclegi, jego pojęcie jak w niniejszym postępowaniu wynika z literalnego brzmienia par.9 ust. 1 i 2 Rozporządzenia z dnia 19.12.2002r i par.16 ust.1 i 2 Rozporządzenia z dnia 29.01.2013r powołanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, gdy uregulowania te są tożsame w swej treści, gdy ust.1 każdego z tych uregulowań odnosi się do „ zwrotu kosztów” a ust.2 stanowi „ iż pracownikowi przysługuje ryczałt” (bez powoływania „zwrotu kosztów”), czyli bez wymogu ich uprzedniego poniesienia, a nadto, gdy uregulowanie ust.2 określa ryczałt w wysokości a nie do wysokości, co wskazuje na jego przysługiwanie bez względu na poniesione koszty.

Podkreślenia wymaga, iż w następstwie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12.06.2014r II PZP 1/14 przygotowany został projekt ustawy o zmianie ustawy o czasie pracy kierowców, o transporcie drogowym w kierunku ustawowego uregulowania pojęcia między innymi bezpłatnego noclegu, ryczałtu za ten nocleg (przy sporach interpretacyjnych

w tym zakresie na tle obowiązujących uregulowań prawnych) , który pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie w sprawie w aktualnie obowiązującym stanie prawnym i jego zaprezentowanym rozumieniu.

W zakresie dotyczącym należności za pracę w godzinach nadliczbowych wyrok odpowiada pojęciu ryczałtu z tego tytułu , jego roli wskazywanych w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, uprawnieniu pracownika , w niniejszym postępowaniu uprawnieniu powoda , do dochodzenia należności za pracę w godzinach nadliczbowych, których nie objął wypłacony z tego tytułu ryczałt, gdy wypłacony powodowi ryczałt nie odpowiadał rzeczywistej ilości pracy powoda w godzinach nadliczbowych.

Podkreślenia wymaga, iż powód już do pozwu załączył pismo Inspektora Pracy Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w K. z dnia 12 czerwca 2014r. informujące powoda o przeprowadzonej kontroli u pozwanej, o stwierdzeniu w wyniku kontroli wypłacenia powodowi zaniżonego ryczałtu za pracę w godzinach nadliczbowych za okres sporny , o zamierzonym w tej sytuacji działaniu w stosunku do pozwanej.

Sąd I instancji z urzędu zwrócił się do Inspekcji Pracy jw. o odpis protokołu kontroli , gdy powód wniósł o zobowiązanie pozwanej w tym zakresie i dopuścił dowód z tegoż protokołu oraz dowód z wystąpienia pokontrolnego nadesłanego wraz z protokołem przez Inspekcję Pracy.

Pozwana dokumentacji tej , która w pełni potwierdzała zasadność roszczeń powoda w omawianym ostatnio zakresie, nie kwestionowała.

W konsekwencji powyższego stanowiska Sąd uznał apelację pozwanej za polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I instancji i z mocy art.385 kpc w pkt.1 wyroku oddalił apelację jako bezzasadną, a w pkt.2 wyroku z mocy par.13 ust.1 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (j.t Dz. U z 2013r. poz.,461 ze zm.) orzekł o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego przez pozwaną na rzecz powoda.

Sędzia Przewodniczący Sędzia

SSO Maria Konieczna SSO Janina Kościelniak SSO Mariola Łącka